

УГУЧ

Տարեկան գի՞նը՝ 7 բութէ կէս տարվանը՝ 4 բութէ
իսում զրվութէն խմբագրատանը, պ. Խատուրիս
Արայիսանեանի ինանութում
Օտարաքաղաքացիք դիմում են ու զգակի
Տիֆլուս. Ռեդակուլ „Մանկ”

Тифлисъ. Редакция „Мшака“

Արտիչետեւ „ՄՃԱԿԻ“ ներ-
կայ № 60 ուշացաւ և մենք նրան
հինգշաբթիի տեղ այսօր ուրբաթ-
օր, օդուտուի 19-ին ենք հրատա-
րակում, այդ պատճառով մեր լրա-
գրի չետեւալ № 61 ստիպված
կը լինենք հրատարկել ոչ թէ
երկուշաբթի, օդուտուի 22-ին
այլ ՀԵՆԳԵԾԱԲԹԻ օրը, օդուտուի
25-ին:

Digitized by srujanika@gmail.com

Կանանց զբութիւնը հայերի մէջ. — Եկրքին
տեսութիւն. Պատերազմական բեմից. Եպ-
մակ Խմբագլին. Եկրքին լուրերը. — Արտաքին
տեսութիւն. Խորբիս. Անդիս. Արտաքին
լուրեր. — Խառնութեք. — Յայտարարու-
թիւններ. Տեղեկացոյց.

ՊՐԱՎԻՑ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ ՅԵՐԻ ՄԵԶ

Եթէ չամեմատենք կանանց
զրոթիւնը Հայոց ընտանիքների
մէջ բուն Հայաստանում, մանաւ-
անդ մեր Մողովրդի ստորին, պիւ-
գական զատի մէջ, այն զրոթեան
չետ որի մէջ գտնվում է կինը
մեր անդրկովկառեան Հայոց բարձր
և միջին զատի ընտանիքներում; —
Կը տեսնենք որ երկու վերև յիշ-
ված շըջաններում՝ Հայուհին թէն-
բոլորովին տարբեր դիրք է ըրո-
նում, բայց երկուսի մէջ էլ բա-
ւական աննախանձելի դեր է խա-
զում:

Հայոց հաստիւկութեան ստո-
րին դասի երկրագործ ապրի նա-
հապեատական ընտանիքում հայրե-
թեւ ուրախանում է երբ տպայ
ձնում. ոռոմէնուն նախում է նրա

վրա, որպես մի նոր աշխատող
ոյժի վրա, բայց ոչ պակաս ուրա-
խանում է, եթք իր ընտանիքում
աղջեկ է ճավում, որովհետեւ աղ-
ջկան մարդու տալու համար հօրբ
հարկաւոր չէ բաժինը հաւաքել և
երիտասարդին տուլ այլ երիտա-
սարդի պատկինելով ինքն պարտա-
ւոր է մի յայտնի գումար վճարել
իր նշանածի հօրբ՝ փողով, ոչխար-
նեալ, եամ առ վթերբով:

Այսպէս որեմն ամեն մի նոր
ձնված աղջիկ զիւզական բնաւ-
նիքում կապիտալ է հօր հա-
մար: Կա իր աղջկերանցից ամեն

Ական մարդու տալով Հարստա-
նում է, ուրեմն ոքքան նա տելի
աղջեկ կունենայ, այնքան նա տ-
ելի Հարուստ կը լինի, որովհետե-
ևրաքանչիւրի Համար իր վեստ-
ներից վարձ է ստանում:

Այս ձեռքի աղջկերանց մարդու
տալը թէև ստորացնող է կնոջ
արժանաւորութեան համար, որով-
չետեւ կարծես թէ չայրը ծախում
է, իբ աղջկան, — բայց որիշ կող-
մից այդ նահապետական ափորու-
թինը իբ լու կողմերն ել ոնի:
Եյլ ափորութինը ստիպում է
երիտասարդներին ձգտել գէպի
անձնական ապահովութին, ու-
րեմն ստիպում է նրանց ծոյլ չը-
լինել, աշխատել, որովհետ զի ար-
ժանանան իրանց հաւանած աղ-
ջեաւ հետ առանձնեն:

Ընդհակասուակին մեր անդրկոսկ-
կոտեան քաղաքային չայ ազգա-
րնակոթեան թէ բարձր և թէ
միջին դասի ընտանիքներում ըն-
դունված է, բարորովին տարբեր տա-
փորոթիւնը։ Եցրուղ ծնողները
իրանք բաժինը են տալիս աղջկան,
որեմն որբան տւելի կը տան, այս-
քան աւելի յօյս կարող են ունենալ
թէ կը զտնիվի հասարակոթեան
մէջ անուն և նշանակոթիւն ու-
նեցող վեսայ, և աղջկը աւելի շուտ
մարդու կերթայ, որեմն ծնող-
ները աւելի շուտ կազատվեն նրան
տանը պահելու հոգսերից……

Եյդ սովորութիւնն էլ ունի իր
մէջ իսկատ անբարոյական սկզբ-
բունք. կարծես թէ աղջիկը իր
ձնողների կարողութեան Թջոցով
վարձում է կոմ՝ առնում է իր
չամար մի ամուսին....

Պարզ բան է թէ որչափ տղ-
քատ է ընտանիքը, այսորան քիչ
յոյս և չաւանականութիւնն կայ
թէ մի վեաց կը գտնի՛, ուրեմն
չենց որ մի աղջիկ է ծնվում ըն-
տանիքում, չայրը այն բռնիշ-
պէտք է սկսէ մնածել նորա չա-
մար բաժինք չաւաքելու....

Եսկ է պատճառը որ մեր քա-
ղաքային ազգարնակութեան
ունեօք, միջին զտախ բնատանիք-
ների մէջ Հայրը դժբաղվութիւն
է համարում երբ մայրը աղջիկ է
շերտման, ամեն մի նոր ծնվու-
տղայի վրա Հայրը նայում է որ

պէս ապագայ գործող, աշխատող
ոյժի վրա, որպէս օդնականի վրա,
այս ինչ աղջկայ ծնվելը նորա հա-
մար նոր և առելի ծանր աշխա-
տանքի ու ծախսերի պատճառ է,
լինում.... Այո՛, ծախսերի, որով-

Տեսաւ եթէ աղջկայ ճնողները ու-
նելոր ել չեն, նոքա այնու տմե-
նայնին պետք է իրանց կարտղու-
թենից վեր ծախտեր անեն, որպես
զե երիտասարդները կարծեն թե
աղջիկը շատ բաժիննը ունի և նր-
անցից մինք շուտով ուզեր նրան...
Ընթերցողը տեսնում է, որենու-
որքան անքարոյական է ամուս-
նութեան հիմքը հայոց թէ գի-
դական և թէ մանաւանդ քաղա-
քային ազգաբնակութեան մէջ:

Ամուսնութիւնը կր չիմնվի կա-
տարեալ բարոյական սկզբունքների
վրա միայն այն ժամանակ, երբ
աղջիկը չի լինի ոչ ապրանք, ոչ
էլ մի բեռ ընտանիքի համար, ոչ
վարձված և ոչ էլ վարձող իր ա-
մուսնու, այլ գոնելով հասարակու-
թեան մէջ իր ոյժերի համար գոր-
ծադրութիւն, կարողանալով կետո-
քի մէջ իր աշխատանքով ապրե-
լու, — կր պատկի երիտասարդի
հետ ազատ ընտրութեամբ, կըն-
դունէ ամուսնական կտորերը որ-
պէս անկախ էակ, որպէս մար-
դուն հաւատար ընկերուհի:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԲԵՄԻՑ

Պաշտօնապէս հաղորդումնեն Եկատարի
նօդաբից հետեւել հեռագիրը: Աօչնի
զօրքը Ներկօվերիկօվ գնդապետի առաջնորդու
թեամբ օգոստոսի 5-ին մրրկալի եղանակի
դժուար ճանապարհով անցաւ մինչև Անտ
դրիպշ իսկ այդտեղից Գագրիպշ գիշեր ժաման
նակ օգոստոսի 7-ին և 8-ին վեր առաւ Գագ
րակ անցքը, որին պաշտամում էին արխակ
ները և թիւքքաց զբահապահ նաւերը: Գնդա
պետ իշխան Արգուտինսկու կոլոնք գտնվեց
տաւ սաստիկ հրաձգութեան տակ, բայց նրա
ազտուեց «Կօնստանտին» շոգենուը որ հետեւ
զբահաւոր նաևին և ժամ շարունակ: Ճա
նապարհը որտեղ անցան մեր զօրքերը ծածկ
մեցաւ թշնամու գիտիներով: Մեր զօրքերը վեց
առան թշնամուց շատ հրացաններ ամենամե
ծեր և 3000 գլուխ տառար: Մեր կողմէ
տպանվեցան 2 մարդ և վիրաւորմիցան 8 մար
օգոստոսի 8-ին առանց հրաձգութեան վեր
ցրած է Կողմախարեան անցքը և Քղեր

մօտ մեր հեծելակարգը առջող գործ ուներ
թիւրքերի հետ Միւս օրը արխատները ներ-
կայացան, առաջարկելով յանձնել իրանց
զէնքերը և կառարկել բոլոր պահանջները:
Եկատերին օդարից հեռազրում են որ
օգոստոսի 9-ին Եկեղիքիկով յարձակվելով
թիւրքաց անկանոն զօրքի դէմ, որ գտնվում
էր Պիցունդաբի մէջ, յետ մղեց թիւրքերին
իրանց բոլոր զիւրքերից: Ինչու թիւրքերը փախա-
ծովի ափը և նաւակներով տեղափոխվեցան
զրահաւոր նաւը: Մեր կողմանները 8 վերա-
ւորվածներ են: Մեր ձեռքներներն օգոստին
1500 դրւես տաւար և 30 ձի: «Տիֆլիսկի
Եթուն» լրագրի թղթակիցը հեռագրում է
1. ի խնայից որ օգոստոսի 11-ին գնդապես
Եկեղիքիկով յարձակվելով Գուգառւախ վրա-
վեր առաջ թիւրքերի ամրացած զիւրքը, որ
աեզ կային և հագարից աւելի արխաղներ
Մեր զօրքերը կռւով վեր առան ամրացած
զիւրքը, թիւրքերը փախան: Զրահաւոր նա-
ւերը առնելով իրանց հետ թնդանօթներ
այրեցին Գուգառւա և հեռացան Սուխում
Մեր զօրքերի ձեռքն ընկան շատ պաշարե-
ցիններ, շորեր, փամփուշտներ: Մեր կողմէ
5 մարդ սպանվեցան և 15 վերաւորվեցան
Թիւրքերը և տրետագները կորցրին 36 սպան:
ված և 40 վերաւորված մարդ: «Տիֆլ. Եթու-
լրագրի թղթակիցը հեռագրում է Կիւ-
րիւ կ. Դ տը աւ ից որ օգոստոսի 13-ի
թիւրքերը բաւականացան մանելով կիզեկ-
նափառ և բաշկագիկար: Մեր տջ թէ ի վր-
պայտանելը նրանց չաջողվեցաւ: Մեր զօրքը
կուիւ տնելով Մոխտար-Փաշայի ամբողջ բա-
նակի հետ, ինչպէս հաղորդում է «Կավказ»
լրագիրը, գիշեր ժամանակ վերագարձաւ Կիւ-
րիւկ-Դարաս: Օգոստոսի 14-ին, տաս ժամի
Մեծ Խլամեր եկաւ այնահետ: Սպանվածներ
և վերաւորվածների թիւը մեր կողմէց հաշ-
ուում են միասին աւելի քան 500 մարդ:
«Կավказ» հաղորդում է որ սպանված են
օֆիցիններ և 269 աօլգատներ: Վիրաւոր
ված են՝ գեներալ Զավշագալէ, գնդապե-
կօմարօվ և 29 օֆիցիններ: Սոլդատներից վե-
րաւորված են 677 մարդ:

ԿԱՄՈԿ ԽՄԲԱԳՅԻՆ
Յիշլիս օգոստոսի 12-ին

Կարդացի «Մշակի» № 58-ի մէջ, լուրերու
անցեալ օգոստոս 7-ի ներկայացման լուրը, որ
մէջ իմ «Բամբակի» մասին առած է որ ոչ զգե
էր և ոչ ձանր զրվածք, առաջինի համար ն
շատ կօպիտ է, երկրորդի համար՝ անմիտ:

Ես արդէն սկսել եի ինքս մանրամատնօրի
նկարագրել այդ երեկոյեան ներկայացումը, եր
ոտացայ «Մշակը»:

Յէպէտե պարզ խոստվանութեամբ «Բա
բակը» միներով չըհանի կեանքից և տեղակա
լեզուով, անյարմար էր Յիշլիսի բեմի համար
և անհամանալի հասարակութեան համար,
թիւս օրոց և դժուար խմբագրատան բեցենզէ
տին քննել նրան սակայն ես լումփին իրաւուն
և տալիս պարոնին այդպիսի կարծ և ազգ
լակոնական վճիռ դնել իմ պիեսայիս վերա:

Ես իրեն հեղինակ ինքո տուաջին անգամը գե
րեմի վերա չը դրած միայն աֆիշան կարգաւո
կատած ունեցայ իմ ուեփականութեանը լին
լու վրա, ինչպէս և հանգուցեալ Տէր-Գրիգ
րիանցի «Պիպօյի ակնուրի» վրա:

«Բամբակի փողբատչիկ» ահա ինչ վերատառո
թիւն ունէր ափիշայի մէջ իմ զրտածքը, ո
լինձանում միայն «Բամբակ» է կոչվում. «Պ

պօն իրա տկնուրսվա այսպէս անխողմանքօրէն աղջատած էր հանգուցեալ Տէր-Գրիգորեանցի «Պի պօյի տկ ճռ ուր ը» Այս իմաստակութեան վրա սրտնեղած էի ես, և երեակացեցէք իմ դրութիւնը, երբ յանկարծ բեմի վրա տեսնում եմ իմ գործող անձինքը, միայն անուամբ Բամբակիս միջինը: Ակզրից մինչեւ վերջը անխտիր բալոր ներգործողները այնպէս զբանցին իրանց դերերը և այնքան էին հասկացել, ինչքան որ մինը անզգայաբար և առանց մտածելու ջերմութեան մէջ դատողութիւն է տալիս իր շրջակայքի վրա: Հասդիսափանների մէջ երեւմն ակամացից տալիս էի ինձ հարցեր, արդեօք այստեղ մի անբնական զէպք չէ պատահում, արդեօք դերասանները զիտմամբ ներկայացումը տուել են իմ անուանս և մի այլ բան են ներկայացնում իրանց երևելի կառավարիչ պ. Դավիթեանցի խոհականութեան մտաց ծնունդ: Խոստովանում եմ, տեսնում էի պ. Փիլիպպոսեանցի մէջ իր պաշտօնը հասկացող, բայց և նա մի բան միջիցը չէր ասում: Ամեն մի բան այնքան փոփոխած աղաւալած և աղջատած էր, որ իսկականին ոչինչ նմանութիւն չունէր:

զրկովկաս զազթած հայերի: Մի շաբաթվայ ըթացքում հաւաքվել է մոտ 1000 բուբլ, և ստորագրութիւնը գեռ շարունակվում է: Յոյս ոնենք որ մեր թղթակիցը կուզարկէ մեզ իր ժամանակին նույիրաառների անունների ցուցակի բաւական մեծ գումար կարող էին հաւաքել Արաբասանի երթասաւրդները, առում է մեր թրթակիցը, եթէ կամենացին մի թատրոնականների կայացումն տալ:

Օգոստոսի 10-ին, երեկոյեան, Թէֆէլիսի Մոճղէգիր այգիում (Հայոց կլատում) հաւաքվեց այն անձինք, որոնք փող էին նույիրել յօդութիւրքիցից զէպք Անդրկալիսս զազթած հայերի, որպէս վի ընտրեն իրանց միջից մի մաս նա ճռ զուգ: Այդ մասնամոզավին կը յանձնա հաւաքված գումարը և նրա պաշտօնը կը լին շարունակել փողերը հաւաքել և այդ փողերը գաղղթեալների մէջ բաժանելու հարկաւոր տնօրինութիւն անելու ձողալի նախագահ ընտրվեցաւ պ: Ալեքսանդր Անանով, որին և պատկանում էր ստորագրութեան ինիցիատիւը: Դա թաճների հոգածարբաժնան աճողովի ան-

վերջն իմացայ, որ ոչ միայն մի կրկնութիւն
չեն պրել, ոչ միայն մի անգամ չեն կարդացել
պիէսան, այլ և մինչև անգամ մի քանի գերա-
սաններ բեմի վրա առաջին անգամը միմիշանց
տեսել են: Պ. Փիլիպպոսեանցը իւքր զգուած
իրանց կառավարչի անկարգութեան վրա՝ խոս-
տովանելով իր յանցանքը, որ ոչ մի կրկնութիւն
չէ արել ասում էր, որ Մատոյին յանկարծ նոր
տեսաւ բեմի վրա, որին բռնել էին հանդիսա-
կանների միջից և զուրս բերել բեմ:

Ասում եմ, ես ինքո իրեկ հանդիսատես, համաձայն եմ խմբագրատան հետ, որ եթէ արդարի իմ պիհսան այնպէս է զրած, ինչպէս ներկայացվեցաւ, զա ոչ միայն կոպիտ և անմիտ է մէկի կամ միսոփ համար, այլ և մի հրւանդ ողեղի ծնունդ:

Ցաւում եմ, որ իմ պիեսան մամուլի տակ մըտնելու արժան չէ եղել, որ հասարաւոր վիճեր առաջարկել հասարակութեան անաշատ գատառապահին: Թողած «Բամբակի» մի քանի անգամ կրկանում ու Ազուլիսում տուած ներկայացումները, որոնք մեծ ազդեցութիւն և զուարճութիւն պատճառեցին, այդ պիեսան տրված է անցիալ տարի իմ բացակայութեան ժամանակը և թիֆլոսում, երաժշտական ընկերութեան դաշնամում Ականատեսները վկայում են, որ միւս օրն իսկ բաւականին պահանջներ և ցանկութիւններ են լսվել հասարակութեան կողմից կրկնելու:

Դիցուք խմբավորթեանդ բեցենդենար առաջին անգամ էր տեսնում իմ պիեսան, զրա համար էլ գնում էր իր լակոնական վճիռը կոպիտ է

1.00-0.6 գաւառից մեջ պառմ են՝ ԱՄեր զն

Նթէ պ. պ. դերասանները իբրև թիֆլոփ բնիմին
բաւականին ծանօթ անձնիք, այն աստիճան
խայտառակեցին պատկառելի հանգույցեալ հե-
ղինակի աշխատութիւնքը իբանց անպատճառ-
տութեամբ, բնչքան եռ աւելի մի օտար կեան-
քից առաջին անգամ ներկայացրած պիեսա:

Դիցուք եռ մասամբ մեկաւոր եմ նրանով, որ

կիւրակէ առաւօտ, այն ինչ մի քառորդ ժաման
մտայ նրանց մօտ, իբր թէ կրկնութիւնը տես-
նելու, և երբ տեսայ այդ խայտառակ դրու-
թիւնը խղճացի խմբի աշխատութեան վրա և
թոյլ տուի, համարելով թէ կէսը յօգուտ 3000
դադթած հայերի էր, — ինչո՞ն են պատասխանա-
տու պարոնները հանգուցեալ հեղինակի դէմ

Նասարակութեան առաջին: Սերկայացումն այն առաջին զգուհի էր, որ հանդիսականներից կէս մասը չը մնաց. անրաւականութիւնն այն աստիճանն մէծ էր, որ շատերը անիծեցին խեղճ զալթականներին, որոց պատճառաւ իրանք կորցնում էն յաւիտեանս ֆիֆլում թատրոնի գոյութեան յոյսը. պէտք է

248-251

Մեզ գրում են Ա.Ա.ՏՐՈ.ՊՈ.ԵՒՑ. «Մեր քաղաքաբում պ. Կուլտ.մեանցի ջանքերով բացվել է Շենք»

Առում ենք որ ֆիւրքիայից դէպի Անդրկամկան
նոր գաղթած հայ ընտանիքների համար ստո-
րագրութիւն է բացված Մօնղայում և Ո. Փե-
տերբուրգում:

Մին ընթերցազներին արգէն յայտնի է թիֆ-
լուսի: Կրուժօկի միջ քանի մի շաբաթ առաջ
պ. Պալիբինի հետ պատահած անցքը. Այժմ
«Կավազ» լրագիրը հայորդում է, որ օգոստոսի
15-ին այդ գործը քննվեցաւ Կրուժօկի անդամ
ների ընդ հանոււր և ուղովի միջ: Ուսւա լրա-
գիրը հազարդում է, որ Կրուժօկի ստարչին ա-
ների ժողովրդ առաջարկեց ընդհանուր ժողովին
արձակիլ Կրուժօկի անդամութենից այդ գործի
մեջ խառն երեք անձինքներին՝ պ. պ. Պալի-
բինին, Յովհաննիսիեանին: Եռութէնին, բաց
ընդհանուր ժողովը քանի արկութեամբ վճռեց
արձակիլ անդամութենից միայն պ. Պալիբի-
նին:

Ա. ՊԵՏՐՈՎԻ ԲՈՒՐԳԻՑ Հետազրութեն տեղական
սուս լրագիրներին, որ սուսաց փողերի կուրօք
օդաստանի 13-ին երեք ամիս ժամանակով հե-
տեւալ է, Առասաց 1 բուրլ 1 օնդ օնի վրա
փոխանակված արժէ 24, 87 պէսո, Փարիզի վրա
վրա 270 սանտիմ, տառչին ներքին 50⁰ փո-
խասոթեան տամսակը արժէ 208 բուրլ և 50
կոպ., երկրարդ փոխառութեան 209 ր. 25 կ.,
պետական բանկի 50⁰ տառմասկը առաջին չր-
ջանի արժէ 94 ր. 50 կոպ. երկրարդ շրջանի 92
ր., 50 կոպ., 54²₀ բէնտա 99 ր. 75 կոպ., պո-
լումանակարգայի զինը 7 բուրլ և 91 կոպէկ է.

«Կավազն» լրագրի ԽԳԴԻՔԻ թղթակիցը նկարագրելով Արևեանհան նահանգի սահմանի վրա պատերազմական վերջին անցքերը, առում է՝ աջուղի 24-ից սկսած, ինչպէս յայտնի է ընթերցաներին, թիւրքերը յանախ անցնում էին մեր սահմանները, կամ աւերելով սահմանագլուխ հայոց գիւղերը, կամ հրացաններ արձակելով մեր կաղաքների առաջապահ գիւղերի վրա. Այսպէս թէ այնպէս նորա անհանգստացնում էին զօրքը, անհանգիտ էին անում հեծելագործը և աղբակառվ մասամբ թուլացրին մեր ձիւոր զօրքերը, երեալով միանգամայն զանազան կէտէրի վրա. Այդ բոլորը մեր լեզուվ անուանվում էր յարձակուած զիրք բանել. Այդ այլպէս անուանված յարձակուածան ընթացքի վերջին թայլը թիւրքերի կողմից այն էր, որ նորա անսպասելի կերպով յարձակվեցան Խալիք ալ Փաւու գիւղի վրա, որ սահմանից 8 վերստ հեռու է գտնվում. Այդ յարձակման հետեանքը յայտնի է ընթերցանին Անգ թվում է, աւելացնում է թղթակիցը, որ թշնամու այդ տեսակ յարձակուական շարժումը ձիւորների փոքրիկ խմբերով, երբեմն հետեակ զօրքի մի մասի պատշաճնութեամբ, հեռու է ընդհանրապէս ընդունված յարձակուական շարժման զայդափարից, և ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ ներկայ սպատերազմի մէջ թիւրքերից կազմակերպված և կատարելազմածված բացարձակ աւազակութեան միջոց, որ նորա ուղղում էն Առուաց Հայութանի խաղաղ ընակիչների զէմ, որոնք գուր տեղ են կրում արդ տեսակ պատիմ:

ԱՐՏՈՒՐԻՆ ՏԵՍԱԿԹԻՒՆ

զամ աղքանգերից մասին հետևալու:

Առ բիրը, զրում է նու, որոնք ստացվաւմ են Բայազէալից և Պարսից պետութեան ստչմաններից, արդարացնում են ամենատխուր նախագուշակութիւններ, որ ունեին այսակղիք քրիստոնեաները իրանց քրիստոնեայ համագոււան ժողովրդի երկիրզալիք զրութեան մասին յիշեալ երկիրներում: Քուրդերի բարբարոսութիւնները անցնում են ամեն չափ ու սահման: Մինչև անգամ թիւրքաց զօրքերը սկսում են անբաւականութեամբ հայել քուրդերի, պայտ բան վայրենիների յանդուգն բար-

